

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Wat is MER?

Wat je wilt weten over MER

Pieter Jongejans en Aletta Lüchtenborg
28-9-2021

Welkom

Camera aan - microfoon uit

Vragen: 'handje' of chat (per onderdeel)

Presentatie wordt nagestuurd

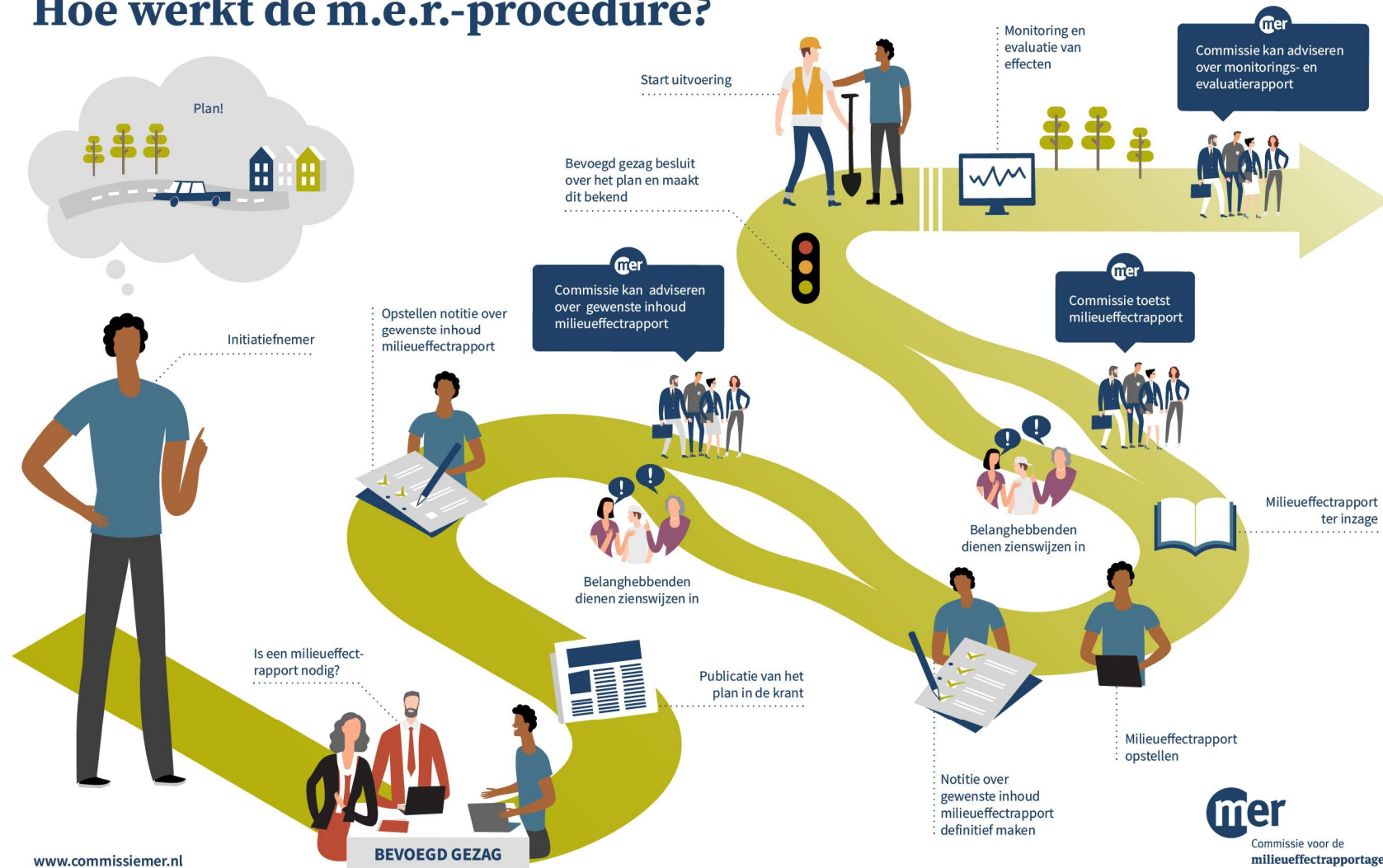

Onderwerpen voor vandaag

- Waarom deze kennissessie?
- Hoe helpt m.e.r.?
- M.e.r.: verplicht of vrijwillig?
- Welke stappen omvat de procedure?
- Wat is de rol van de Commissie?
- Wat staat er in een MER?

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Hoe schrijf je...

MER, m.e.r., mer

Het rapport: milieueffectrapport = MER

De procedure: milieueffectrapportage = m.e.r.

Waar gaat m.e.r. over?

Milieueffecten:

Geluid en trillingen, lucht, geur, externe veiligheid, bodem, water, natuur, verkeer, cultuur, landschap, archeologie, gezondheid, klimaatadaptatie, circulariteit, ...sociale effecten

Wie zijn betrokken

- Initiatiefnemer
- Bevoegd gezag
- Adviseur
- Belanghebbenden/Insprekers
- Commissie m.e.r.
- Kenniscentrum Infomil
- Ministerie van IenW

Hoe helpt m.e.r.?

Ik heb een plan...

Energiecoöperatie wil
een windpark realiseren

De gemeente
Rotterdam stelt een
omgevingsvisie op

Tata Steel gaat CO₂
afvangen

Waterschap gaat een
dijk versterken

Het doel van m.e.r

Milieubelang volwaardig meewegen
Ter ondersteuning van een besluit

M.e.r. zorgt voor:

- Transparantie van besluitvorming
- Faciliteren van participatie

Wettelijke verplichting EU en NL

Zorgvuldigheidsbeginsel (art 3.2 Awb)

M.e.r. helpt....

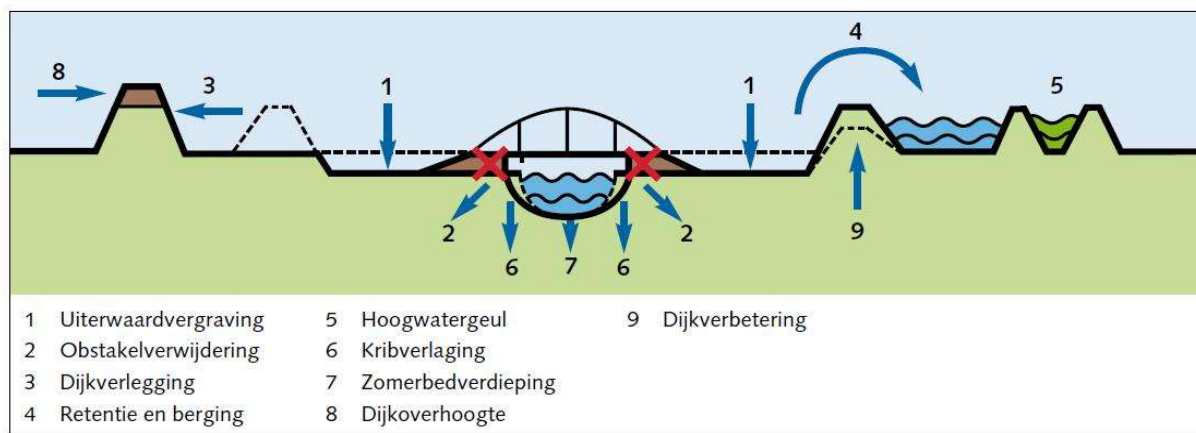

Scope bepalen
en probleem- en
doelstelling
formuleren

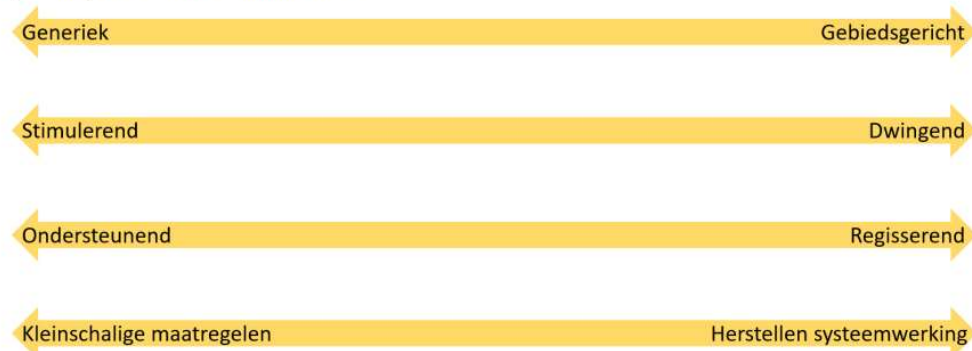

M.e.r. helpt...

Brede inventarisatie van oplossingen

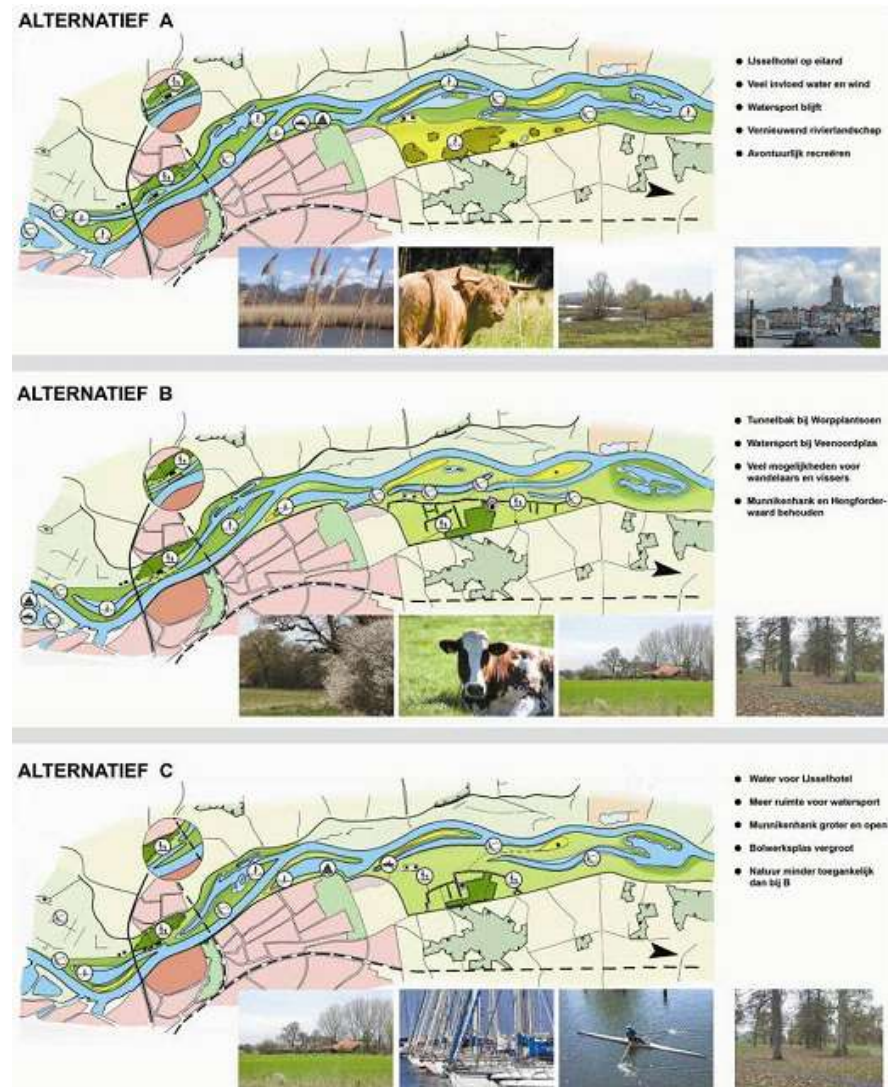

Afbeelding 8.1 Assen voor de alternatieven

M.e.r. helpt...

Vergelijken
en
trechteren
van
alternatieven

Figuur 0.2: Alternatieven

M.e.r. helpt...

bij participatie en creëren draagvlak

Meerwaarde van m.e.r.

MER helpt...

- de scope van het project te bepalen
- de probleem- en doelstelling te formuleren
- bij de brede inventarisatie van oplossingen
- in het proces van trechteren van alternatieven
- de effecten van de alternatieven te beschrijven, met een voorkeursalternatief (VKA) als resultaat
- de haalbaarheid te onderzoeken
- projecten in breder verband plaatsen
- draagvlak creëren
- afstemming met belanghebbenden en overheden

Vragen over Hoe helpt m.e.r.?

M.e.r.: verplicht of vrijwillig?

Wanneer wil/moet je?

Milieueffecten zijn afhankelijk van kenmerken, omvang en locatie voornemen

- m.e.r.-plicht bij plannen en projecten
- m.e.r.-beoordelingsplicht bij plannen en projecten

Passende beoordeling

Veranderingen Omgevingswet

M.e.r.-plicht

C 14	De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op meer dan: 1°. 85.000 stuks mesthoenders (Rav ¹ cat. E 3 t/m 5), 2°. 60.000 stuks hennen (Rav cat. E 1 en E2), 3°. 3.000 stuks mestvarkens (Rav cat. D3) of 4°. 900 stuks zeugen (Rav cat. D 1.2, D 1.3 en D 3 voor zover het opfokzeugen betreft).	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet, de vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied , het reconstructieplan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden .	De besluiten waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en een of meer artikelen van afdeling 13.2 van de wet van toepassing zijn.

M.e.r.-beoordelingsplicht

D 22.2	De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt (elektrisch) of meer, of 2°. 10 windturbines of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet.	Het besluit bedoeld in artikel 6.5, onderdeel c, van de Waterwet, het besluit, bedoeld in <u>artikel 3, eerste lid, van de Wet windenergie op zee</u> of de besluiten waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en een of meer artikelen van afdeling 13.2 van de wet van toepassing zijn dan wel waarop titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

- Kolom 3: plan-m.e.r
- Kolom 4: m.e.r.-beoordeling
- Onder drempel: vormvrije m.e.r.-beoordeling (kolom 4) en plan-m.e.r.-beoordeling (kolom 3)

Samenvattend

Plan (kolom 3)	Project (kolom 4)
m.e.r.-plicht	m.e.r.-plicht
C-lijst drempel	
m.e.r.-plicht	formele m.e.r.-beoordeling
D-lijst drempel	
plan-m.e.r.-beoordeling	vormvrije m.e.r.-beoordeling

Omgevingswet (2022?)

Wat wordt er anders?

- C- en D-lijst → Bijlage V Omgevingsbesluit
- Drempel m.e.r.-beoordeling vervalt
- Plan-m.e.r. beoordeling in de Wet
- In principe alle plannen/programma's mogelijk plan-m.e.r.-plichtig, indien kaderstellend
- Advies Commissie alleen verplicht bij plan-MER

Meer informatie

Besluit m.e.r.:

wetten.nl - Regeling - Besluit milieueffectrapportage - BWBR0006788 (overheid.nl)

Kenniscentrum Infomil (handleiding en handreiking)

Milieueffectrapportage - Kenniscentrum InfoMil

Omgevingswet:

Milieueffectrapportage - Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)

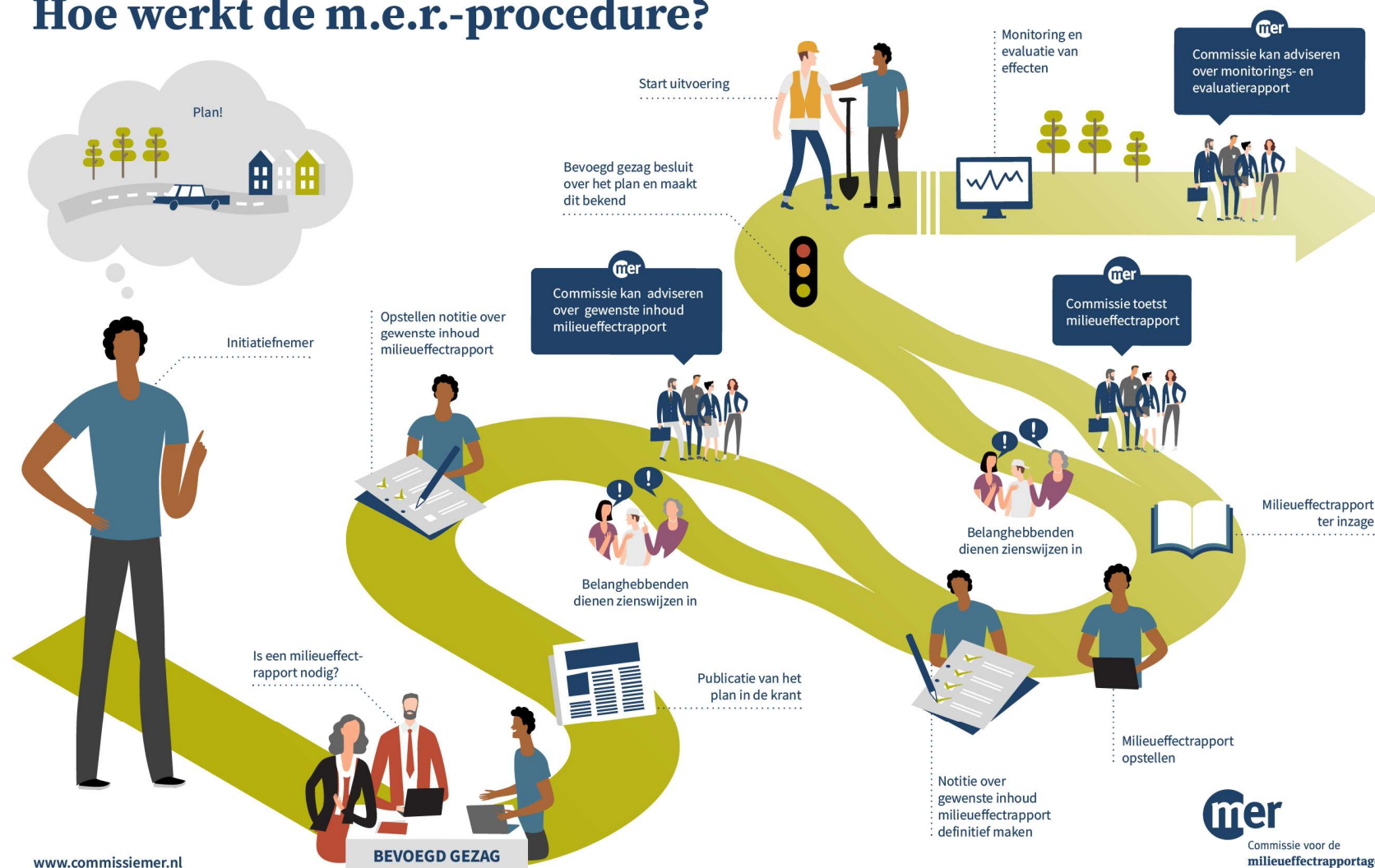
Vragen over M.e.r.: verplicht of vrijwillig?

Stappen in de procedure

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Bij het bevoegd gezag...

Is een milieueffect-
rapport nodig?

- Beoordeling m.e.r.-plicht of vrijwillig gebruiken m.e.r.-procedure

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Beperkte of uitgebreide procedure

- plan-m.e.r.: altijd uitgebreide procedure
- project-m.e.r.: afhankelijk van het besluit

Verschillen:

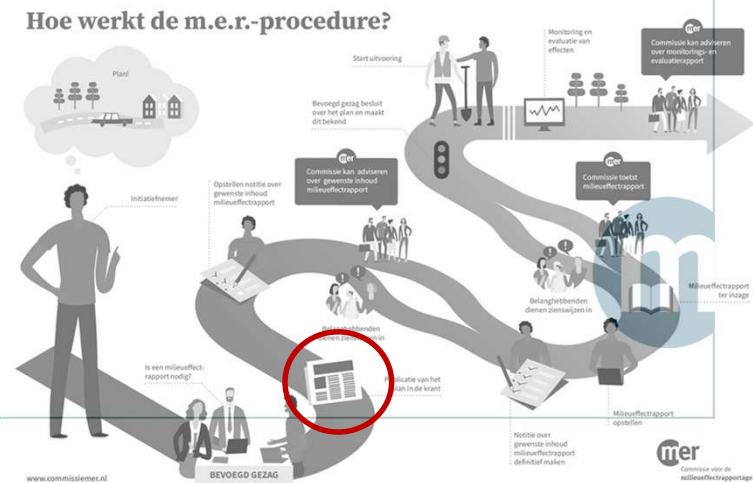
- wel / geen verplichte 'voorfase'
- wel / niet verplicht om Commissie m.e.r. het MER te laten toetsen en wettelijke adviseurs te raadplegen

Aankondiging van het plan

- Formele start van de procedure

Publicatie van het
plan in de krant

Notitie reikwijdte & detailniveau

Opstellen notitie over
gewenste inhoud
milieueffectrapport

- Wat is aanleiding en doel voornemen
- Welke alternatieven worden onderzocht
- Welke effecten worden onderzocht

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Wat vindt u van het plan?

Belanghebbenden
dienen zienswijzen in

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

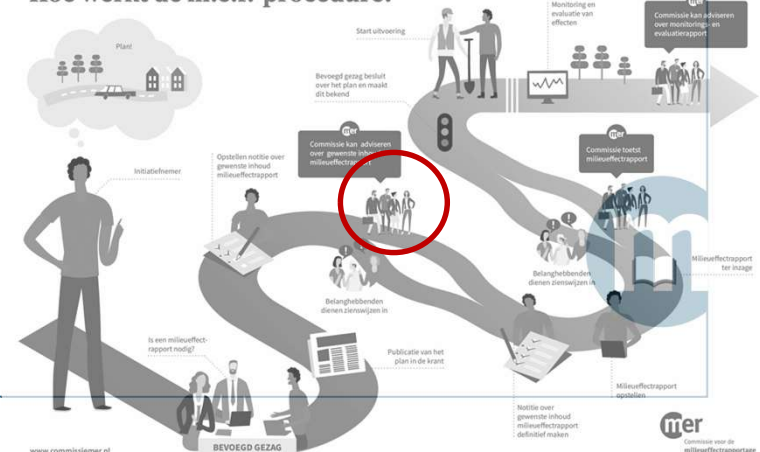

De Commissie kan adviseren

- Vrijwillig advies vragen aan de Commissie
- In aanvulling op de NRD
- Openbaar advies
- Zienswijzen betrekken

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

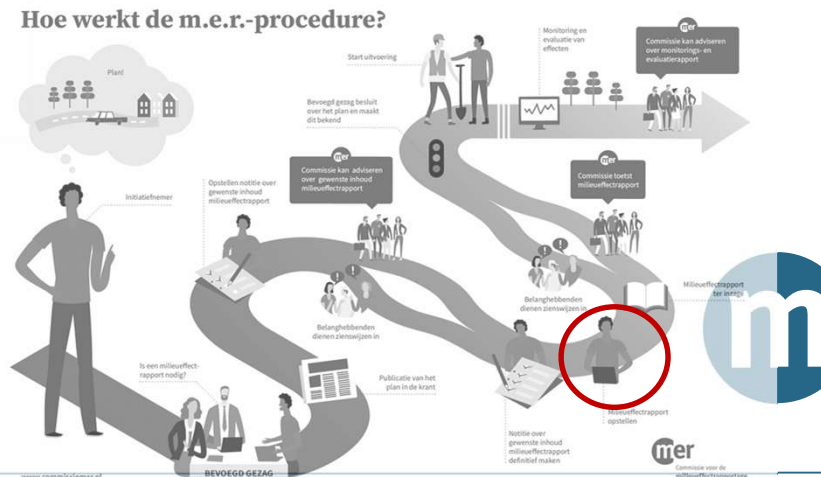

Milieueffectrapport opstellen

..... Milieueffectrapport
..... opstellen

- Vrijwel altijd door adviesbureau
- MER moet aansluiten bij besluit of plan

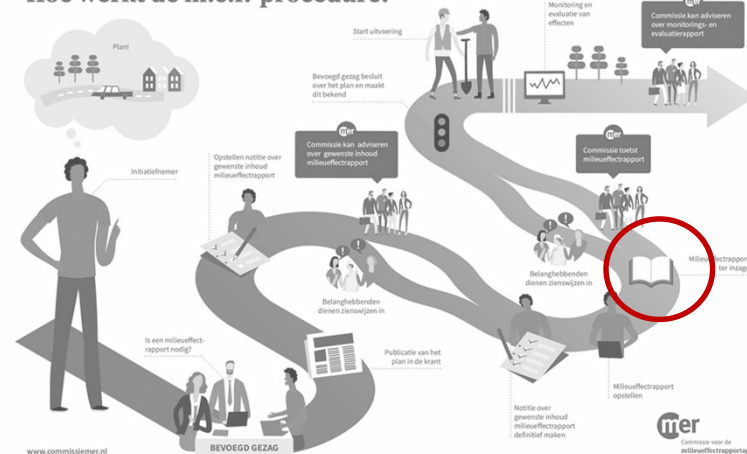
Milieueffectrapport ter inzage

- Samen met het besluit of plan in ontwerp

Milieueffectrapport
ter inzage

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Wat vindt u van het plan?

- Zienswijzen over het plan, vergunning etc én over het MER

Belanghebbenden
dienen zienswijzen in

De Commissie toetst

- Geeft het MER voldoende informatie om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen?
- Openbaar advies

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Het bevoegd gezag neemt een besluit

Bevoegd gezag besluit
over het plan en maakt
dit bekend

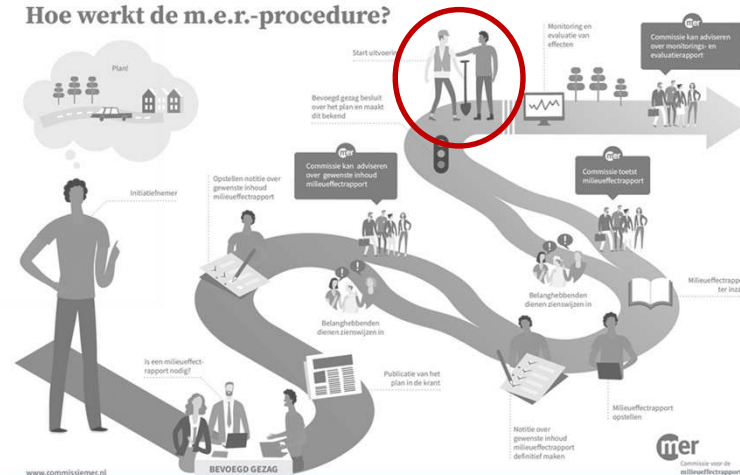

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

“De schop gaat in de grond”

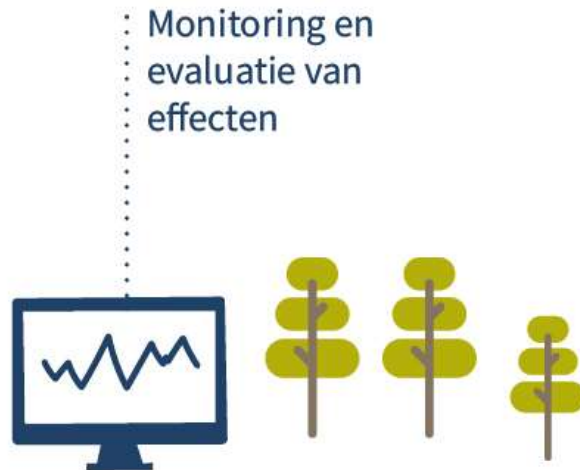
Start uitvoering

Vinger aan de pols

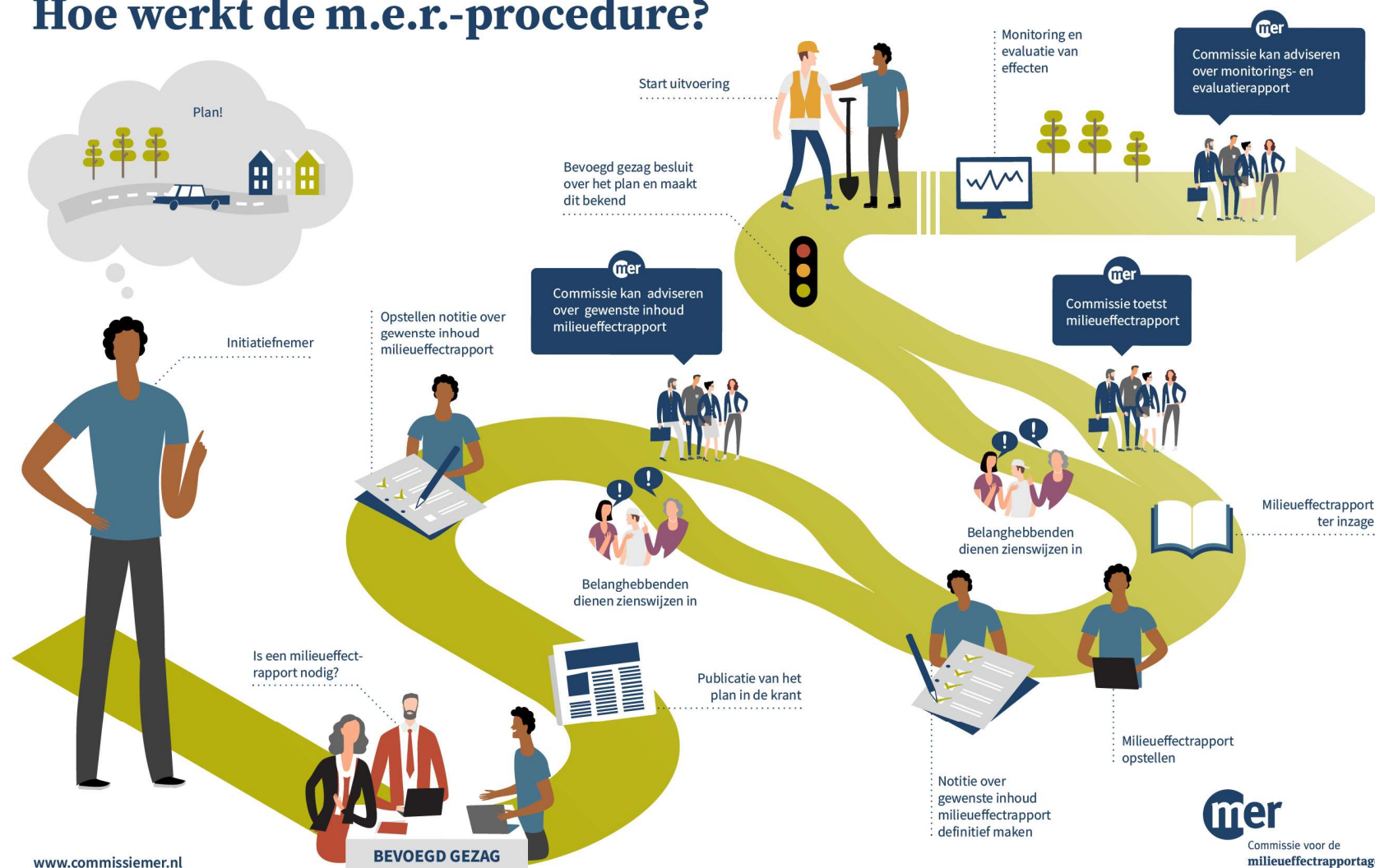
Commissie kan
adviseren over
monitorings-
rapport

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

Vragen over Stappen in de procedure

De rol van de Commissie

Advisering, toetsing en kennis

Vooraf: notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)

Achteraf: MER en aanvullingen

En: Tussentijds advies, Monitoring

Sociale effecten in
milieueffectrapportage
Handreiking

Kennisfunctie: Kennissessies,
Jurisprudentie, Factsheets,
Casebeschrijvingen

**Contact onderhouden met
bevoegd gezagen en m.e.r.-
coördinatoren**

Advisering en toetsing

Onafhankelijk & deskundig

Werkgroep speciaal
samengesteld voor ieder
advies uit 250 deskundigen

Deskundigen-voorzitter-
secretaris

Locatiebezoek/startgesprek,
werkgroepoverleggen,
adviesgesprek, persbericht

In een advies:

- Niet: oordeel over plan of project
- Niet: wat is de beste keuze
- Wel: mist er nog belangrijke informatie die essentieel is om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij het besluit?
- Wel: aanbevelingen voor besluit of vervolg
- Wel: openbaar

Zienswijzen?

Aanvullen of niet?

Vragen over De rol van de Commissie?

De inhoud van een MER

Wat moet erin?

Hoofdstukken in een MER

Wet Milieubeheer (hoofdstuk 7)

1. doel
2. voornemen (plan) en alternatieven
3. eerder vastgestelde plannen
4. huidige situatie en referentiesituatie
5. milieueffecten
6. vergelijking van alternatieven
7. mitigerende maatregelen
8. leemten in kennis
9. samenvatting

1. Doel

Wat hoort bij het project?

Doel is bepalend voor MER

Smal of breed:

“de weg verdubbelen”

“de weg verbreden”

“de bereikbaarheid verbeteren”

“de concurrentiepositie
versterken”

2. Voornemen en alternatieven

Wat hoort bij het project?

Uit jurisprudentie:

- Alleen nieuwe ontwikkelingen
- Samenhang: als het ene onderdeel niet zonder het andere zou plaatsvinden (bijv. ontsluitingsweg bij woonwijk)
- Voorzienbaarheid: als uitgangspunt is dat project op termijn groter wordt
- Maximale mogelijkheden (ook wijzigings- en afwijkingsmogelijkheden)

2. Voornemen en alternatieven

Redelijk?

Uit jurisprudentie:

- Moet voldoen aan doelstelling
- In principe alleen binnen geografische reikwijdte Bevoegd gezag
- Kosten mogen een rol spelen
- Voldoende motivering waarom alternatieven afvallen
- Maar in elk geval relevante verschillen qua milieugevolgen

3. Eerder vastgestelde plannen

“autonome ontwikkeling”

Welke andere besluiten zijn al vastgesteld en hebben invloed op het voornemen en de alternatieven?

Democratisch vastgesteld? (RES)

Alle niveaus (nationaal, provinciaal, waterschap, gemeentelijk)

4. Huidige situatie, referentiesituatie

Startpunt/vergelijkingsmateriaal

Wat is de bestaande toestand van het milieu?

En wat is de toestand van het milieu in de toekomst als het project niet wordt uitgevoerd?

Met andere woorden: waarmee vergelijk je de effecten van het voornemen?

5. Milieueffecten

Wat is het effect?

- Onderbouwd hoe de effecten bepaald worden (beoordelingskader).
- Alle milieueffecten en van de alternatieven.
- De alternatieven apart presenteren

Ook het voorkeursalternatief? Ja, voor zover anders dan de onderzochte alternatieven.

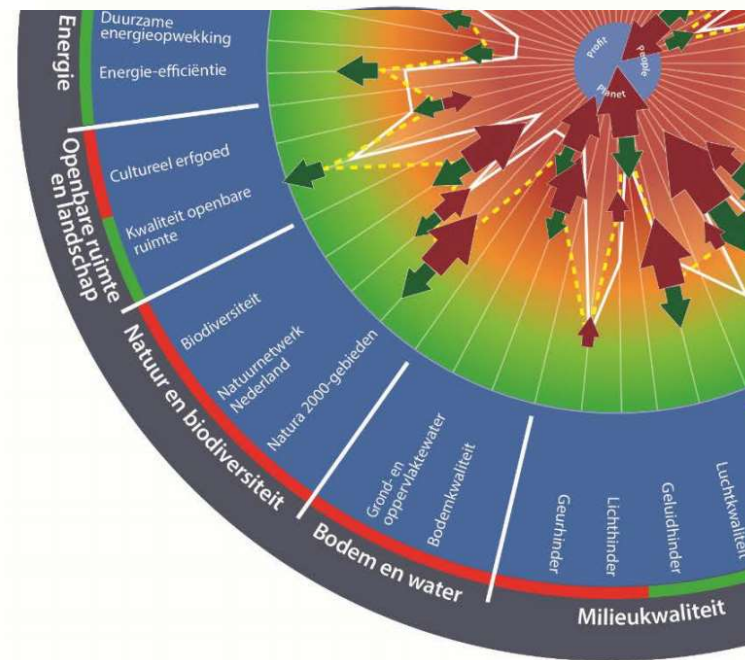
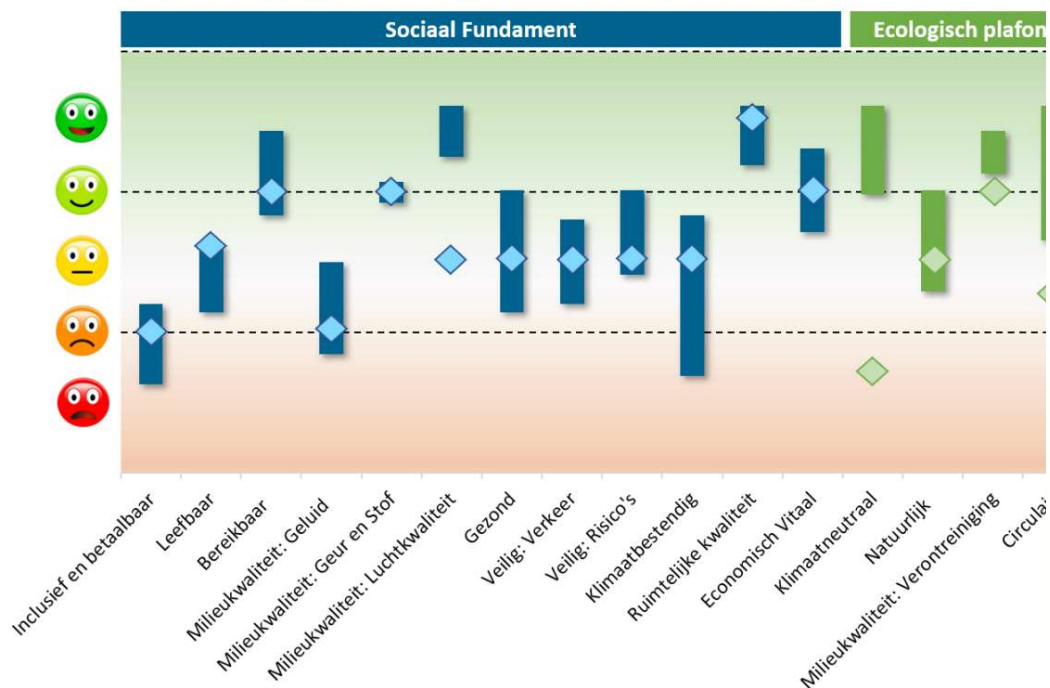

Er zijn
verschillende
manieren om
effecten te
presenteren.

Thema	Aspect	1	2	3	4	5	6
Verkeer	Doelbereik	0	0/+	0/+	+	+	+
Verkeers- veiligheid	Hoofdwegennet	0	0	0	++	++	+
	Onderliggend wegennet	0	+	0	0/+	0	0/+
Milieu	Geluid (gehinderden)	0	0/+	0/+	+	+	+
	Luchtkwaliteit (blootgestelden)	0	0/+	0	0/+	0/+	0/+
	Gezondheid	0	0/+	0/+	+	+	+
Klimaat en duurzaamheid	Energie	0	+	0/-	-	-	-
	Klimaat – CO ₂ - uitstoot	0	0/+	0	0/-	0/-	0/-
	Circulaire economie	0	0	0	0	0	0
	Duurzame mobiliteit	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+

Tabel 10.1: Samenvatting deelgeb

Legenda:

6. Vergelijking alternatieven

Met elkaar en...

Vergelijking van de verschillen in milieueffecten als

- 1) het plan of project niet doorgaat (referentiesituatie),
- 2) het plan of project wordt uitgevoerd en
- 3) de alternatieven worden uitgevoerd.

7. Mitigerende maatregelen

Verzachten of voorkomen

De maatregelen die de milieugevolgen kunnen voorkomen, beperken of teniet doen (compensatie).

- geluidscherm
- tegelijk of juist gefaseerd werken
- compensatieplan natuur
- meteen of later?

Let op: ook deze kunnen effecten hebben!

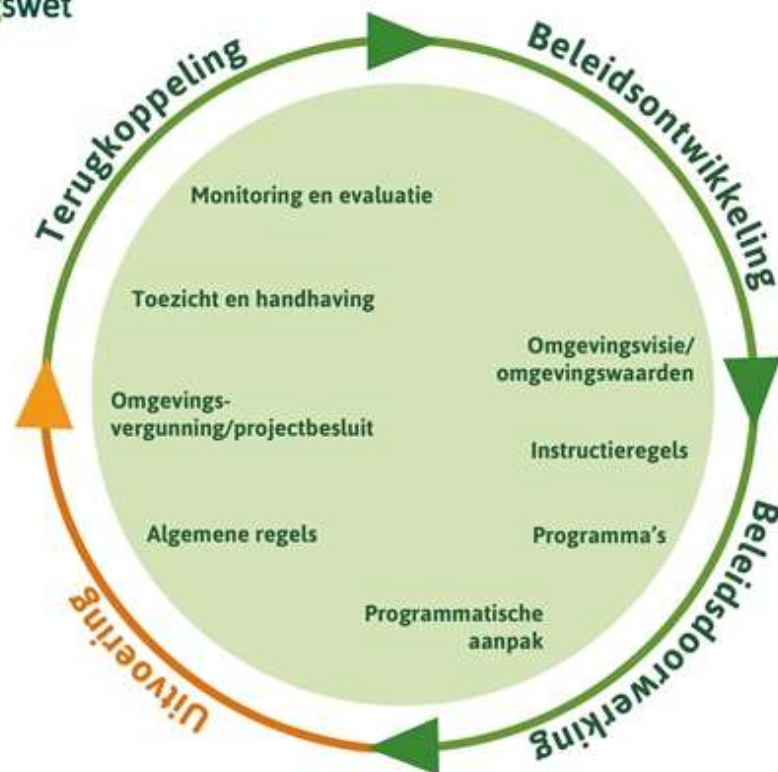

8. Leemten in kennis

Wat weten we niet?

Aan de slag met de
Omgevingswet

9. Samenvatting

Voor een breed publiek

Beschrijft wat in het MER is onderzocht

OMGEVINGSVISIE APELDOORN

Toelichting op relatie OER en Visie

Informatiebronnen

- **Wettekst:**
  - 1) Wet milieubeheer, hoofdstuk 7
  - 2) Besluit m.e.r.
Omgevingswet: Informatiepun Leefomgeving
- Kenniscentrum Infomil Milieueffectrapportage
- Mer-coordinator van grote steden en provincies:
- Commissie m.e.r.: juristprudentie, factsheets, infographics, kennissessies, adviezen over NRD of MER.

Vragen?

Pieter Jongejans
pjongejans@eia.nl
Aletta Lüchtenborg
aluchtenborg@eia.nl

factsheet

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingsplan en milieueffectrapportage

factsheet

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Digitaal interactief milieueffectrapport

factsheet

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gezondheid in milieueffectrapportage voor omgevingsvisies en omgevingsplannen

Bedankt voor jullie aandacht!

